

ze a nőt – és ez azt sugallja neki, hogy a férfiak fájdalmának elismerése a nők fájdalmának megtagadását jelentené.

IGAZAK EZEK A STATISZTIKÁK?

Az ehhez hasonló főcímek megnehezítik, hogy elhiggyük a mindkét nemet egyformán kezelő felmérések eredményeit:

**A nők 50 százaléka
átélte a testi
bántalmazás
borzalmait**

**A világ női
egy emberként szólalnak fel
a bántalmazás ellen**

■ **Stratégia:** A Fidzsi-szigetektől Izraelig, Ugandán át az USA-ig, új csatakiáltást hallatnak az aktivisták – kezeljék az alapvető emberi jogok elleni támadásként a nők elleni erőszakot!

Vajon igazak ezek a főcímek? Igen. Igaz, hogy a nők 50 százalékát meglökték, megpofozták vagy más módon bántalmazták életük során (ezt mondja a főcím), de *ugyanaz igaz, még nagyobb arányban, a férfiakra is!* Miért csak a nőkről tudunk? Mert, mint ahogy a második főcím is utal rá, a világ női azok, akik „felemelik hangjukat” a bántalmazás ellen, a világ férfijai meg sem szólalnak. A férfiak a csendes bántalmazottak.

Az eredmény? Megerősödik az az álláspont, hogy a férfiak az elkövetők, és alig hisszük el, hogy a férfiakat ugyanúgy bántalmazzák.

Az egyik legnagyobb akadály annak, hogy meghalljuk ezt az információt, az a hitünk, hogy ha egy nő üt, akkor azt önvédelemből teszi. Nézzük meg először ennek az érzelmi oldalát! Ehhez az kell, hogy visszatérjünk múltbéli tapasztalatainkhoz. A csoportjaimon meg szoktam kérni a résztvevőket,

7

MIT MONDANAK A FÉRFIAK ARRA, HOGY A FÉRFIGYALÁZÁST VICCESNEK, A NŐK GÚNYOLÁSÁT SZEKISTÁNAK NEVEZIK?

FÉRFIGYALÁZÁS: PUSZTA SZÓRAKOZÁS VAGY MÉLYÉRTELMŰ IGAZSÁG?

*Nem minden férfi
bosszantó.*

Vannak halottak is

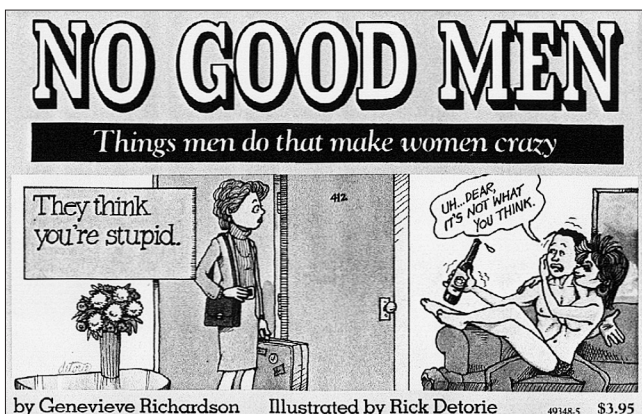
A férfigyálázók a férfiakkal kapcsolatos problémáikra fókuszálnak, de megfélemeznek a férfiak problémáiról. Úgy lesznek férfigúnyolók, hogy a nők problémáit tartják szem előtt, és a férfiakat vádolják ezekért. Az eredmény a férfigyűlölet.

A férfigyűlölet a nőgyűlölet megfelelője. Ha nem vagyunk ennek tudatában, ezzel nem vagyunk egyedül. Annyira nem látjuk ezt, hogy még az angol nyelv szókészletének egyik legkörültekintőbb leírója, a *Webster's Unabridged Dictionary* sem veszi észre. Az egyik újságíró pedig a

férfigyűlöletet úgy írja le, „amely felbátorít, hogy nevén nevezzük a dolgokat”.

A férfigyűlöletet azért nem ismerik el, mert nem létezik? Ha elolvassa ezt a fejezetet, az ön számára is nyilvánvalóvá válik a reklámokban, filmekben és a mindennapi beszélgetésekben megnyilvánuló férfigyűlölet. Ám azt az előítéletet a legnehezebb meglátni, amelyet mi magunk is oszthatunk; hiszen még az olyan semlegesnek tűnő szavak is, mint a „szexista”, inkább a férfiakra vonatkoznak.

A férfigúnyolás *nem* önmagában probléma. Az az ember, aki nem tud magán nevetni, komoly gondokkal küzd. De amikor egy egész csoportot különböztetnek meg – legyenek ezek „szőke nők”, „korrupt politikusok” vagy „lusta cigányok” – ott már baj van. Úgy vettem észre, hogy a férfigúnyolás kilencszer gyakrabban fordul elő, mint a nőgúnyolás. Ahogy a *Time* magazin írja, olyan ez, „mintha a férfiasság valami rossz szag lenne a szobában”.

NINCS JÓ FÉRFI

*Amit a férfiak azért csinálnak, hogy megőrjítsék a nőket
„Azt hiszik, hülye vagyok.” „Uhhh... drágám, ez nem az, amire gondolsz!”*

Az intellektuális elemzés helyett most ismét *érezzük* inkább azt a felháborodást, amit egy ezzel azonos könyvborító keltene bennünk, ha megcserélnék a szereplőket. Az alábbi borítókat én csináltam, mint a *Nincs jó férfi* borítójának paródiáját.

Történelmünk során volt idő, amikor a *Nincs jó néger* könyvborító nem váltott volna ki közfelháborodást. Most miért teszi? Azért, mert az afroamerikaiak nem nyugodtak bele abba, hogy a busz hátsó peronján kell utazniuk.

NINCS JÓ NÉGER

*Amit a négerek azért csinálnak, hogy megőrjítsék a fehéreket
„Azt hiszik, hülye vagyok.” „Uhhh... drágám, ez nem az, amire gondol!”*

NINCS JÓ ZSIDÓ

*Amit a zsidók azért csinálnak, hogy megőrjítsék a keresztényeket
„Azt hiszik, hülye vagyok.” „Csak 40 százalékos kamat... csak önnek!”*

A náci Németországban a *Nincs jó zsidó* nem verte volna ki a biztosítékot, mint most. Reakcióink különbözőségét látva arra gondolhatunk, hogy az okot abban kell keresnünk, hogy a férfiakra mint minden hatalom birtokosaira gondolunk. De, pontosan ugyanezt gondolták a zsidókról is, ami a gyálatzat passzív elfogadásához vezetett a náci Németországban. Ezután megvártuk ennek az öntudatlanságnak a következményeit, és csak azután hoztunk létre egy új tudatosságot.

„MINDEN FÉRFI ERŐSZAKTEVŐ, ÉS NEM TÖBB”

Minden férfi erőszaktevő, és nem több.

MARILYN FRENCH,

A női szoba c. cikkében, *New York Times*, 1987. december 27.

Képzeljük el Jay Lenót*, amint azzal viccel, hogy egy megerőszakolt tizenégy éves lány tulajdonképpen *igénybe vette* az erőszaktevő szolgáltatásait. Nem döbönt csend, gúnyos nevetés vagy fújolás lenne a válasz?

* népszerű amerikai humorista. (a ford.)

csodálattal teszi, és nem propagálná a nemi szervük megcsonkítását. És a *Cosmopolitan* sem mutatna egy levágott női mellet, amit egy féregirtó cég szállít el onnan – mert tudják, hogy a nők nem díjaznák ezt a lenézést, és többé nem vennék a *Cosmót*.

AZ IS ROSSZ, HA MEGTESZI, AZ IS ROSSZ, HA NEM

A *Cheers* című sitcom-sorozatban Diane Samre támad (a szakításuk után), mert úgy látja, hogy az új barátnője irányítja őt. Azt mondja: „Mi történt azzal a Sam Melone-nal, aki azt mondta, hogy »mostantól azt csináljuk, amit én mondok«?» A férfi így válaszol: „Otthagytuk a vendéglőben, egy tányér tésztával a fején.” Mi volt Diana válasza? „Ez még nem jelenti azt, hogy nem szerettem őt.”

Sok ilyen Sammel beszéltem, akiket akkor is elítéltek, ha megtették, és akkor is, ha nem. Néhány példa:

„Pár héttel ezelőtt a feleségem azt mondta, hogy állandóan a munkámról beszélek. Így hát abbahagytam. A múlt éjszaka viszont azt mondja: miért nem tudok rólad semmit, ami nem itthon történik?»

Ha azt mondom a munkahelyemen egy nőnek, hogy nagyon jól áll neki az a ruha, attól félek, félreérti, és szexuális zaklatással vádol. Így aztán úgy teszek, mintha nem venném észre. De másnap hallom, amint az egyik nő arról beszél, hogy azért szeret nőkkel dolgozni, mert azok észreveszik az apróságokat is, mint egy új ruha – amit egy tipikus férfi nem. Nem mondom meg, milyen érzés, hogy »tipikus« férfinak neveztek.”

AZ ÚJ SZEXUÁLIS KETTŐS MÉRCE

Item. Egy nő arról panaszkodik Ann Landersnek*, hogy a *férje* megcsalta őt. Azt is elmondja, hogy ezért már el is hagyta őt. Ann Landers így válaszolt: „Kívánom, hogy minél több nő kövesse a példáját! Túl sok csodálatos nő hagyja, hogy hazudjanak neki, megcsalják, és máshol potyázzanak!”

---

* Számos amerikai magazin népszerű rovatvezetője. (a ford.)

Item. Egy férfi arról panaszkodik Ann Landersnek, hogy a *felesége* megcsalta őt. Azt is elmondja, hogy ezért már el is hagyta őt. Ann Landers a következőt válaszolta: „Maga olyan lehet, mint egy citromdíjas versenyző a bűdösborz-birkózóversenyen.”

Az új szexuális kettős mérce nemcsak az újságokban létezik, hanem megjelenik a mindennapi tévéműsorokban is. Amikor a „*Férfiak, akik megcsalják a feleségüket*” címmel egy műsort vezettem, a házigazda, Oprah*, meghökkent, amikor azt mondtam: „Ha csak férfiakra készítenék ilyen műsort, az szexizmus, mivel minden férfi egy másik nővel csalja meg a feleségét – vagyis, minden csaló férfitra jut egy házasság vagy egy szingli, aki összeesküvőként együttműködik vele.”

Valaki tiltakozott: „A nők más okból csalják meg a férjüket: nekünk szeretetre van szükségünk!” Azt válaszoltam, hogy „igen, ha a férfiak és a nők megtanulnák szeretni egymást, akkor biztosan kevesebben csálnak meg egymást. De az ön szeretetétől a férjének még nem lesz kevésbé fájdalmas, ha máshol keresi a szexet. A nők azt mondják a férfiaknak, hogy a szex egyenlő a szerelemmel, a férfiak pedig azt mondják a nőknek, hogy a szex olyan, mint a tenisz. A tény viszont, hogy egy nő máshová megy érte, sokkal ijesztőbb lehet, mintha egy férfi megy máshová teniszezni!”

Oprah megállt egy pillanatra (épp a közönséggel dolgozott), és némi leereszkedéssel ismerte el: „Igen... igen, van benne valami.”

Gyakran halljuk, hogy korábban a férfiak élvezték a szexualitásban a kettős mérce előnyét. Ez részben igaz, részben nem igaz. A legtöbb kultúrában van egy íratlan házassági egyezség, amit hívhatunk *házassági háromszögnek* is: A férfinak elsősorban az anyagi javakat kell biztosítania a feleségének és a gyerekeinek. Ha ezt megtette, ám a szexuális igényeit nem tudta kielégíteni, akkor kielégíthette ezt máshol, anélkül, hogy kiközösítették volna – *amennyiben legalább részben eltartotta a szeretőjét is*. Ez a házassági háromszög két nő gazdasági igényeit elégítette ki, úgy, hogy a feleséget felmentette a szexuális elvárások alól; egy férfi pedig legalább részben kielégíthette szexuális igényeit. Az érzelmi szükségleteit azonban leggyakrabban nem.

* Oprah Winfrey, ismert tévés személyiség. (a ford.)

magömlés, kis pénisz) miatt szidják. Amikor a férfit mániásként írják le, sokszor mondják, hogy ki kell használni ezt a gyengeséget, mivel a férfi szívéhez a péniszén át vezet az út: adj szexet és hűséget kapsz. Ha alkalmatlannak minősítik, akkor gúnyolódnak rajta és nevetségessé teszik.

Úgy nézzük a *Playboyt*, mint ami tárgyiasítja a nőket. És ez így is van. De ez a tárgyiasítás legalább a nők utáni *vágyból* ered. A férfimagazinok nem csinálnak hülyét azokból a nőkből, akik épp az előbb szerették őket. Ennek ellenkezőjét csinálja a *Cosmopolitan*, amely a világ legnagyobb példányszámú, egyedülálló nőknek szóló lapja. A *Cosmo* egyik számában öt karikatúra alázta meg a férfiakat szexuális képtelenségük miatt (a *Totál csőd* rovatban, nem máshol). Mindegyik karikatúra egy párt ábrázolt, amely épp befejezte a szeretkezést, és a nő nevetségessé teszi a férfit. Az egyikben például a nő azt mondja: „Rengett a föld? Mert az ágy nem nagyon mozdult.” Egy másikban a férfi megkérdezi a nőt, „Milyen volt?”, mire ő azt kérdezi vissza: „Mi volt milyen?”

*Milyen volt?
Mi volt milyen?*

Persze, a férfiak is lehetnek durvák: a Gangsta-*rap* nem túl kedves a nők-höz. A különbség az, hogy azt a férfit, aki kigúnyol egy nőt, gengszternek hívjuk; míg azt a nőt, aki kigúnyol egy férfit, *Cosmo* lánynak. Sajnos, a két karikatúra, ami az impotenciájuk miatt gúnyolja a férfiakat, olyan szemlélet része, amely nemcsak fenntartja az impotenciát, de a nők által annyira vágyott intimitást is megöli. Vegyünk egy példát, és nézzük meg, hogyan sérti ez a nőket.

ják és lenyomják. De nemcsak arról van szó, hogy Favre munkája sokkal inkább magában foglalja, hogy egy darab húsnak nézzék, hanem arról is, hogy ő nem a kupac tetején, hanem inkább az alján van.

A FÉRFIAK MINT PATKÁNYOK, MACSKÁK, KUTYÁK, DISZNÓK...

Ha Ön nő, akkor képzelje el, hogy belép egy (férfi) nőgyógyászhoz, akiről megtudja, hogy épp most szakított a feleségével. Épp le akar vetkőzni, amikor észrevesz egy üdvözlőkártyát az íróasztalán: „Bill legyőzte a pókoktól való félelmét... azzal, hogy évekig bámult a neten egy ronda fekete özvegyet.” Megkérdezi, hogy is van ez. „Ó”, nevet fel a férfi, „megláttam ezt a képeslap-üzletben, és arra gondoltam, hogy ez tökéletesen leírja a Maryvel kapcsolatos érzéseimet; így aztán elküldöm ezt néhány elvált nőgyógyász ismerősömnek.”

Milyen gyorsan menne ki a rendelőből? Szeretne egy listát kérni a nőgyógyász ismerőseiről, akik szintén értékelik ezt a humort? Pontosan így éreznek azok a férfiak is, amikor a nők küldözgetnek hasonló képeslapokat egymásnak.

A kilencvenes években gyártott több ezer tévéműsor közül a *Roseanne* és a *Házi barkács* volt a két legnépszerűbb és legmaradandóbb, melyeknek egyetlen